

Handläggare
Peter Alexanderson
Telefon: 08-508 33 714

Till
Utbildningsnämnden
2016-06-09

Årsrapport 2015, utbildningsnämnden

Yttrande över rapport från stadsrevisionen

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som yttrande över årsrapport 2015.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen granskar varje år nämndens verksamhet. Granskningen omfattar nämndens planering och uppföljning i verksamhetsplan, tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Stadsrevisionen granskar också hur delar av verksamheten fungerar i förhållande till lagstiftning, regler och föreskrifter.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning av utbildningsnämndens verksamhet 2015 är att:

- Utbildningsnämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden delvis uppnår fullmäktiges verksamhetsmål som berör nämndens kärnverksamhet. Från ekonomisk synpunkt är utfallet tillfredsställande.
- Den interna kontrollen i huvudsak varit tillräcklig. Dock finns utvecklingsbehov avseende skolenheternas arbete med intern kontroll och utvärderingar av effekter rörande fokusskolesatsningen och den socioekonomiska tilldelningen.
- Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Förvaltningen instämmer i huvudsak i stadsrevisionens synpunkter och kommenterar varje område i tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Bakgrund

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelsers ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag.

Stadsrevisionen har granskat utbildningsnämndens verksamhet 2015. Granskningen har sammanfattats i en rapport som bifogas. Utbildningsnämnden yttrar sig i ärendet över den granskning revisorerna gjort.

I revisionsberättelsen för 2015 tillstyrker revisorerna att utbildningsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Ärendet

Stadsrevisionen sammanfattar sin granskning av utbildningsnämnden på följande sätt.

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att utbildningsnämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden delvis uppnår fullmäktiges verksamhetsmål som berör nämndens kärnverksamhet. Från ekonomisk synpunkt är utfallet tillfredsställande. Huvuddelen av nämndens verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter finns inom fullmäktiges inriktningsmål "Ett Stockholm som håller samman". Fyra av fem verksamhetsmål som hör till inriktningsmålet uppnås delvis. Vidare har grundskolor med elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar försämrat sina kunskapsresultat trots att nämnden genomfört stora satsningar vid dessa skolor. Stadsrevisionen granskningar visar bl.a. att det finns utvecklingsbehov vad gäller samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa, arbetet med elever som riskerar att inte uppnå kunskapsmålen i grundskolan, studieavbrotten vid stadens gymnasieskolor och studieron vid stadens grundskolor.

Intern kontroll

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämndens system för styrning och uppföljning av verksamhet, kvalitet och ekonomi bedöms som tillräckligt. Dock finns

utvecklingsbehov avseende skolenheternas involvering i arbetet med intern kontroll och utvärderingar av effekter rörande fokusskolesatsningen och den socioekonomiska tilldelningen.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I det följande kommenterar förvaltningen de olika delarna där stadsrevisionen har haft synpunkter.

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Stadsrevisionens delar utbildningsnämndens sammanvägda bedömning att målet ”Ett Stockholm som håller samman” uppnås delvis.

Samverkan skola och socialtjänst

En uppföljning som stadsrevisionen gjort om samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa visar att det för närvarande inte sker någon uppföljning av samverkan mellan skola och socialtjänst samt att uppföljningsansvaret är otydligt.

Utbildningsnämnden har svarat på rapporten i februari och håller med om ansvaret för uppföljningen är otydligt och behöver klargöras. Stödmaterialet för samverkan mellan stadsdelsnämndernas verksamheter och skola ska revideras och i samband med revideringen ska ansvaret för uppföljningen förtydligas.

Elever som riskerar att inte uppnå kunskapsmålen

I en uppföljande granskning av utbildningsnämndens arbete med elever som riskerar att inte uppnå kunskapsmålen skriver stadsrevisionen att utbildningsnämndens styrning och uppföljning av stödet till elever behöver utvecklas ytterligare.

Utbildningsnämnden rekommenderas bland annat att försäkra sig om att samtliga elever i behov av särskilt stöd får det stöd de har rätt till och att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt.

Utbildningsnämnden har svarat på rapporten i mars. Av svaret framgår att arbetet med elevhälsa är ett prioriterat område i verksamhetsplanen 2016. Att stärka det tvärprofessionella arbetet inom elevhälsoteamet och rektors roll som ledare av elevhälsoteamet lyfts särskilt i verksamhetsplanen. Ett treårigt utvecklingsarbete kring elevhälsa har inletts med att genomföra utbildningar för skolledningar.

Studieavbrott

En granskning av studieavbrotten vid stadens gymnasieskolor visar att uppföljning och kontroll av avhoppet inom gymnasiet måste utvecklas. Nämnden och skolorna måste i större utsträckning samla in och analysera orsakerna till varför eleverna avbryter sina studier.

Förvaltningen har under våren 2016 på fyra skolor genomfört ett försök där elever som lämnar sin skola ska besvara en enkät och ange orsak till studieförändringen. På grund av begränsat antal inkomna svar kommer arbetssättet att revideras och strukturen ses över under inledningen av höstterminen 2016.

Trygghet och studiero

En granskning av studieron vid stadens grundskolor visar att de skolor som granskningen omfattar i större utsträckning bör följa upp, sammanställa och analysera resultatet av de insatser som vidtas för att förbättra studieron.

Indikatorerna för studiero har lagts ut till varje skolenhet. Skolorna sätter årsmål och följer upp resultaten för dem. Resultatdialogerna med skolenheterna tar dessutom upp resultaten för indikatorerna. De skolor som behöver ytterligare stöd att hantera lugn och studiero får hjälp av grundskolestaben.

Intern kontroll

Stadsrevisionen bedömer nämndens interna kontroll som i huvudsak tillfredsställande, men att den behöver utvecklas inom några områden.

Barnsäkerhet vid stadens fritidshem

Vissa brister har konstaterats vid en granskning när det gäller uppföljningsstrukturen. Nämnden rekommenderas att ta fram en uppföljningsstruktur i enlighet med skollagen.

Utbildningsnämnden genomför en treårig satsning på fritidshemmen 2016-2018 där även uppföljningsstrukturen ingår.

Anläggningstillgångar

En granskning som gjorts av stadsrevisionen av anläggningstillgångar visar att maskiner och inventarier inte fullt ut klassificerats i enlighet med stadens anvisningar och god redovisningssed.

Förvaltningen har under hösten 2015 tagit fram rutiner för att kontrollera klassificeringen av nyinköpta anläggningstillgångar.

Lönehantering

I en uppföljande granskning av lönehantering har revisionen konstaterat att den interna kontrollen är tillräcklig. Dock finns några förbättringsområden. Kontroller före utbetalning i enlighet med rutinbeskrivning bör ske i utökad omfattning.

Förvaltningen avser att se över rutinbeskrivningen och troligen komplettera med ett dokumentationskrav i enlighet med rutinerna för lönelistor och personalförteckningar. Detta skulle innebära att även den preliminära lönelistan atteras av ansvarig chef samt arkiveras på enheten från och med innevarande år och två år framåt.

Inköp och anskaffning

Stadsrevisionens granskning visar att den interna kontrollen inte är tillräcklig när det gäller inköp/anskaffning av varor, tjänster och läromedel. Nämnden rekommenderas att analysera och kartlägga behov av ytterligare ramavtal, säkerställa att kontroller genomförs av att rätt leverantör nyttjas samt gå igenom om avtal finns och om regelrätt direktupphandling genomförts.

Kontroller av att rätt leverantör används sker i nuläget, införandet av effektiva inköp kommer också att öka kontrollen. Förvaltningen ser för närvarande inte behov av ytterligare ramavtalsområden.

Ekonomiskt utfall vid tre gymnasieskolor

Stadsrevisionen noterar i årets uppföljningar att tre gymnasieskolor har ekonomiska problem med sammanlagt 19,3 mnkr i underskott 2015. Stadsrevisionen konstaterar att de åtgärder nämnden vidtagit inte varit tillräckliga.

Förklaringen till Stockholms byggtekniska gymnasiums underskott är att elevvolymerna totalt sett är för låga för att bära kostnaden för en nödvändig grundorganisation. Skolan har i april 2016 ett prognostiserat underskott på 2 mnkr, en halvering mot utfall 2015 som ett resultat av ökad undervisningsvolym för vuxna. Ansökningsläget till språkintröduktion med yrkesinriktning ökar inför hösten, vilket ökar intäkterna om elevernas val infrias.

På Midsommarkransens gymnasium pågår en genomlysning av verksamheten i samarbete med stöдавdelningarna i syfte att skapa en effektivare organisation och en ökad attraktionskraft. Syftet är att minska avhopp och öka rekryteringen.

Kärrtorps gymnasium har under tre år haft ett kraftigt vikande söktryck. Hösten 2014 startade tio klasser årskurs ett, 2015 åtta klasser och inför hösten 2016 finns bara underlag för fyra klasser i

årskurs ett. Skolan har inte lyckats att anpassa organisationen till denna volymminskning. Bedömningen är att skolan behöver gå igenom en radikal omställning. En genomlysning av verksamheten i syfte att göra en nystart påbörjas.

Genomförda åtgärder för att komma till rätta med budgetavvikelsen har ännu inte fått tillräckligt genomslag, vilket delvis kan bero på att omställningsprocesserna tar tid. Förvaltningen arbetar vidare med analyser kring frågan och följer att genomförda åtgärder får avsedd effekt.

Skolenheternas arbete med den interna kontrollen

I samband med skolenheternas verksamhetsplaner för 2016 gjorde skolenheterna även en väsentlighets- och riskanalys. Vid behov planerade enheterna åtgärder och gjorde internkontrollplaner. Skolenheternas väsentlighets- och riskanalyser har följts upp och kommer att användas i det fortsatta arbetet med att utveckla den interna kontrollen.

Fokusskolesatsning och den socioekonomiska tilldelningen

Stadsrevisionen påpekar på flera ställen i årsrapporten om behovet av att fortsätta att utvärdera effekterna av fokusskolesatsningen och den socioekonomiska tilldelningen.

Fokusskolesatsningen följs av forskare och utvärderas varje år med rapporter där nämnden följer resultatutvecklingen. Nämnden kommer att följa detta även i framtiden.

Under 2015 gjordes en undersökning av hur de medel som tilldelas enligt den socioekonomiska tilldelningen används, för att se om det fanns några generella slutsatser kunde dras. Enheterna ska varje år i sina verksamhetsplaner beskriva hur de planerar att använda sina medel.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som yttrande över årsrapport 2015.

Bilagor

1. Missiv med revisionsberättelse utbildningsnämnden
2. Årsrapport 2015 utbildningsnämnden